

ЯШИЛ ТАБИАТ — СОҒЛОМ ҲАЁТ ТИМСОЛИ

Юртимизда олиб борилаётган кенг қўламли ислохотларнинг энг муҳим вазифаларидан бири инсон ҳаёт сифати ва фаровонлигини оширишдан иборат бўлиб, фуқароларнинг ижтимоий ҳимоясини кучайтириш ва камбағалликни қисқартириш давлат сиёсатининг устувор йўналиши сифатида белгиланди. Бунга эришиш учун аҳолини янги иш ўринлари ва кафолатли даромад манбаи, малакали тиббий ва таълим хизматлари, муносиб яшаш шaroитлари билан таъминлашни сифат жиҳатидан янги босқичга кўтаришга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Аҳоли ҳаёт сифати — умумлаштирувчи ижтимоий-иқтисодий категория бўлиб, нафақат моддий неъматлар ва хизматларни истеъмол қилиш даражасини ошириш, маънавий эҳтиёжларни қондириш, саломатлик, умр кўриш давомийлигини таъминлаш, атроф-муҳит экологик шaroитларини ўз ичига олади. Ўзбекистонда аҳоли ҳаёт сифатини ошириш борасида амалга оширилаётган ишлар қаторида мамлакатимизда экологик вазиятни яхшилашга қаратилган чора-тадбирларни таъкидлаб ўтиш керак.

Инсон нега бу қадар яшилликка интилади? Тириклик учун яшил оламнинг ахамияти нимада? Келинг, бу саволга жавоб бериш учун куйидаги маълумотларга эътибор қаратайлик: катта ёшдаги дароҳт бир мавсумда йил бўйи ўн киши истеъмол қиладиган миқдорда кўлоруд ишлаб чиқаради. Бир гектар дароҳтзор бир кунда 220-280 килограмм карбонат ангидрид ютади ва 180-220 килограмм кўлоруд беради. Дароҳтзорлар ҳаводаги чанг миқдорини камайтиради ва шовқинни пасайтиришда муҳим аҳамият касб этади. Манзарали дароҳт экилган боғда ярим соатлик сайр қилиш бир неча турдаги дори воситалари ўрнини босади.

Кучли санитар сифатида дароҳт ва буталарнинг яшил юзаси ис газини ютиб, инсон ҳаёти учун зарур бўлган кўлоруд чиқаради. Дароҳтлар ҳам барча тирик мавжудотлар каби ўзига хос қувват манбаига эга. Чунки инсон дароҳтлардан таралаётган ифродан баҳраманд бўлиб, кайфияти кўтарилади. Хуллас, дароҳт инсоннинг тўлақонли яшаш учун муҳим ҳаётий аҳамиятга эга ва табиатга, инсонга бемисл наф келтиради, ҳаёт давомийлигини таъминлайди. Шу боис, ота-боболаримиз дароҳтнинг сояси жонга, меvasи танга дармон, дея эъзо-злайди. Бирни кессанг, ўрни эк, дея табиатни асрашга, яратувчиликка даъват этади.

2021 йил куз мавсумида бошланган "Яшил макон" лойиҳаси ва "долзарб 40 кунлик" тадбири натижалари бўйича мамлакат миқёсида миллионлаб дона дароҳт ва бута кўчатлари экилди. Кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш ишлари жараёнида кўплаб янги ташаббус ва ҳаракатлар буй кўрсатди. Бу халқимизнинг азалий қадриятларга садоқати, табиатга бўлган меҳр-муҳаббати ифодасидир. Хусусан, республи-

камиз бўйича барча маҳаллаларда "каштан кўчаси", "эман кўчаси", "чинор кўчаси" ва бошқа турдаги намунавий кўчалар ташкил этилиб, мингдан ортиқ манзарали ва мевали кўчат экилди.

Хусусан, Фарғона вилоятида ҳам ушбу амалий ишларнинг давоми сезиларли даражада ўсиб бормоқда. 2023 йилда "Яшил макон" умумиллий лойиҳаси доирасида вилоятда жами 16,7 млн дона манзарали, мевали дароҳт ва бута кўчатлари экилиб, режа 104,9 фоизга бажарилди. Шаҳар ва туман ҳокимликлари томонидан 11,2 гектар ер майдонида 13,54 минг туп манзарали ва мевали кўчатлар экилиб, "Ҳокимлик боғлари", 34,6 гектар ер майдонида 13,46 минг туп кўчатлар экилиб, 12 та шаҳар ва туманларда 21 та "Яшил боғ"лар барпо этилди, 26 та саноат корхонаси атрофида 150 минг дона кўчат экилди.

Вилоятимизда 2024 йилда 15,2 млн дона (шундан, баҳор мавсумида 9,5 млн дона ва куз мавсумида 5,7 млн дона) кў-

чат экилиши режалаштирилган. Шаҳар ва туманларда "Яшил жамоат парклари", "Ҳокимлик боғлари" барпо этиш ҳам кўзда тутилган бўлиб, бу борада сезиларли ишлар амалга оширилмоқда. Бундан ташқари, мавсум давомида 27 км суғориш тизими, 19 та сув чиқариш қудуқлари ўрнатиш ва 7 дона махсус техника харид қилиш режалаштирилган.

Давлатимиз раҳбари томонидан жорий этилган "Яшил макон" умумиллий лойиҳасида юртимиздаги олий таълим муассасалари ҳам фаол иштирок этиб келмоқда. Хусусан, Фарғона политехника институтида амалий ишлар изчил ташкил қилинмоқда. Институтига тутах махсус ажратилган ҳудудларда "Яшил майдонлар" бунёд этиляпти. Таълим муассасаси томонидан 2024 йил февраль-март ойларида лойиҳа асосида жами 3 минг 429 туп манзарали дароҳт ҳамда бута кўчатлари ўтқазилди.

Институтида илк бор "Ректорлар боғи" ҳам ташкил этилиб, ушбу боғга Олий таълим,

фан ва инновациялар вазири Кўнғиротбой Шарипов бошчилигида 40 дан зиёд олий таълим муассасаси раҳбарлари манзарали кўчатлар экишди. Таълим муассасасида йил давомида яна миллионлаб манзарали дароҳтлар экилиши ва бу билан экологик тоза ҳудуд барпо этилиши кўзда тутилган.

Давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, "Яшил макон" умумиллий лойиҳаси — бу бир йиллик тадбир эмас". Дарҳақиқат, яшаб турган жойимизни озода сақлаб, биздан кейинги авлод ҳам муносиб табиий муҳитда яшаш учун бугун биз табиатга меҳр ва эътибор берсак, келажак авлод ҳам биздан миннатдор бўлади. Бунинг учун биз ер ва сув ресурсларини, экологик тизимни асрашимиз ҳамда дароҳт кўчатларини экиб, боғ яратишимиз зарурдир.

Абдумажид САЛИМОВ,
Фарғона политехника институти
молиявий-иқтисодий ишлар бўйича
проректори.

